

Yttrande till kommunfullmäktige i Gävle kommun angående en Utredningsrapport med diarienummer 23KS211

Uppdraget till utredaren Lantero AB godkändes 11 maj 2023. Utredningen som genomförts av Flood Herslow Holme levererades den 19 september 2023.

Utredningen har haft i uppdrag att granska om jag, i uppdraget som ordförande för revisorerna, varit jävig i handläggningen av ärenden som rör Omvårdnadsnämnden samt hur jag anmält detta. En annan del i uppdraget har varit modellen "samlad revision" och vilken verkan den har när det kommer till jäv och en (1) revisionsberättelse.

Oberoendet är centralt inom den kommunala revisionen. Hur oberoendet ska markeras preciseras närmare i kommunallagen och SKR:s God revisionsned beroende på vilka förutsättningar som gäller.

Vid val av revisor markeras revisorns oberoende genom särskilda valbarhetsregler¹:

- Den som är vald till ledamot eller ersättare i fullmäktige, styrelse, nämnd, beredning eller kommunalt företag är inte valbar som revisor.
- Den som är redovisningsskyldig till kommunen är inte valbar som revisor för den verksamhet som omfattas av redovisningsskyldigheten.
- Redovisningsskyldiga är även anställda som har ett uttalat ansvar för verksamhet och/eller ekonomi. En person kan heller inte vara revisor för en verksamhet där en närstående är redovisningsskyldig.

Om det föreligger valbarhetshinder för en revisor i enlighet med någon av ovanstående bestämmelser så upphör uppdraget genast.² Däremot kan en revisor som inte är valbar väljas med undantag för denna, det vill säga inte medverka i granskningen av den aktuella nämnden. Detta förutsätter att det finns minst fem revisorer som granskar nämnden, varför det då behövs minst 6 revisorer i gruppen.

Som det framgår ovan nämns inte begreppet jäv när det gäller valbarhetsreglerna. Jäv och valbarhetsreglerna ska inte förväxlas eller likställas med varandra.

Roll- och ansvarsfördelningen vid val av revisor är att fullmäktiges valberedning föreslår revisor medan fullmäktige beslutar att utse. Det innebär att fullmäktige är ansvarig för att

¹ Se 4 kap. §§ 3–5 i kommunallagen.

² 4 kap. § 7 i kommunallagen anger att om en förtroendevald som valts av fullmäktige upphör uppdraget vid nästa fullmäktigesammanträde om inte fullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden.

ovanstående bestämmelser följs och tillsammans med valberedningen utformar arbetssätt och rutiner som fångar upp omständigheter med bäring på valbarhet innan revisorn väljs. Detta har påtalats av kommunrevisionen de senaste åren med hänvisning till SKR:s cirkulär 18:8 Fullmäktiges val av revisorer³. Tyvärr har detta inte hörsammats.

Jag och övriga åtta revisorer som valts av fullmäktige⁴ konstaterar att valbarhetsreglerna inte följts. Detta då omständigheter som påverkat mitt och vissa av övriga revisorers oberoende inte utretts innan vi valts.

Jag konstaterar att utredningsrapporten helt saknar ovan beskriven del om valbarhetsregler. I och med att jag omfattas av valbarhetsreglerna och inte jävsreglerna i kommunallagen så faller utredningsrapportens slutsatser om jäv i handläggning av ärenden rörande omvårdnadsnämnden. Slutsatser om jäv hade enbart varit möjligt om valbarhetshinder inte förelegat utan om det istället funnits andra omständigheter som påverkat oberoende som aktualiserat jävsbestämmelser i kommunallagen.

För det kommande arbetet och markering av oberoendet har kommunrevisionen samrått med SKR (deras revisionsavdelning och jurist) om att föreslå fullmäktiges valberedning följande:

- För revisor(er) som omfattas av valbarhetsregler upphör uppdraget som revisor.
- Fyllnadsval av revisor(er) förrättas med undantag för den/de nämnder där redovisningsskyldighet föreligger. I och med att revisor väljs för mandatperioden gäller undantaget hela mandatperioden.

När det gäller fullmäktiges och valberedningens arbete med att utforma arbetssätt och rutiner för val av revisorer, bistår kommunrevisionen gärna i arbetet.

I övrigt vill jag lyfta fram att kommunrevisionen tillämpat, sedan flera mandatperioder, olika arbetssätt och rutiner för att markera revisorns oberoende. Vi revisorer gör regelbundna oberoendeprovningar i syfte att fånga upp situationer och omständigheter som skulle kunna påverka oberoendet och där jäv kan föreligga. Oberoendeprovningarna protokollförs. Utifrån oberoendeprovningarna har vi anpassat granskningen genom följande:

- revisor(er) bevakar enbart de nämnder som de inte är jäviga i granskningen av.
- revisor(er) har enbart nominerats som exempelvis revisor/lekmannarevisor eller lekmanarevisorsersättare/revisorssuppleant etcetera till enheter⁵ som revisorn inte är jävig i. Detta arbetssätt regleras i revisorernas reglemente.

När det gäller revisionsberättelsen och revisorernas provning noteras om en revisor inte deltagit i revisionen av en viss nämnd, för att markera revisorns oberoende. Vid

³ [God revisionsred i kommunal verksamhet 2022 \(skr.se\)](#)

⁴ Beslut 2022-12-12 § 4 och 2023-02-20 § 4.

⁵ Gemensamma nämnder, helägda bolag med dotterbolag, majoritetsägda bolag, delägda bolag, kommunalförbund, stiftelser, samordningsförbund och förening.

Eva-Karin Hamilton, ordförande i kommunrevisionen i Gävle kommun

sammanträden fångas eventuellt jäv upp i början av sammanträdet och revisorn deltar inte i ärenden där jäv föreligger.

För att utveckla ovan beskrivna arbetsätt och rutiner driver kommunrevisionen, med stöd av SKR:s revisionsavdelning, ett grundligt förbättringsarbete för att ytterligare markera oberoendet i revisionsprocessens alla delar.

Eva-Karin Hamilton

Revisorernas ordförande